

Soạn văn lớp 8:

Bài Khi con tu hú

Bố cục:

- Phần 1 (6 câu đầu): Bức tranh mùa hè.
- Phần 2 (4 câu cuối): Tâm trạng người tù, người chiến sĩ cách mạng.

Đọc hiểu văn bản**Câu 1:**

- Nhan đề bài thơ:
- + Là một vế phụ chỉ thời gian trong một câu => gây sự chú ý.
- + Tiếng chim tu hú: Tín hiệu của sự sống, mùa hè.
- Nội dung: Khi con tu hú gọi bầy cũng là khi đất trời chuyển sang hè, trong không gian lao tù bức bối, ngột ngạt, người chiến sĩ cách mạng lắng nghe mùa hè đang rạo rức càng thêm cháy bỏng niềm yêu sống, khao khát tự do.
- Tiếng tu hú kêu tác động mạnh mẽ đến tâm hồn nhà thơ vì nó gọi nhắc về mùa hè phóng khoáng, tung bừng với bao cảnh sắc quyến rũ đối lập với cảnh tù chật chội.

Câu 2:

6 câu thơ lục bát mở đầu bài thơ là một mùa hè tươi đẹp, dào dạt sức sống, khung cảnh đất trời cao rộng. Nhiều hình ảnh tiêu biểu, chọn lọc: Tiếng ve ran, lúa chín vàng trên cánh đồng, bầu trời cao rộng với những cánh diều bay liệng và trái cây trong vườn thơm ngọt...

Câu 3: Trạng thái cảm xúc bức bối, ngột ngạt của người tù - người chiến sĩ được thể hiện trực tiếp ở 4 câu cuối:

- Cách ngắt nhịp bất thường ở câu 8 (ngắt 6/2), câu 9 (ngắt 3/3).
- Các từ ngữ diễn đạt hoạt động, trạng thái với sắc thái mạnh: *Dậy, đập tan, ngột, chết uất.*
- Các từ ngữ cảm thán, diễn đạt sự bức xúc: *Ôi, làm sao, thôi, cứ, ...*

Tiếng tu hú ở đầu bài thơ gợi ra trong cảm nhận người tù - người chiến sĩ cảnh tượng mùa hè, cả cuộc sống tự do háo hức, rộn rã; còn ở cuối bài thơ, khi cảm giác ngột ngạt, u uất lên đến cao độ thì tiếng chim lại khiến cho tâm trạng chiến sĩ thêm đau khổ, bức bối vì cảnh giam hãm, mất tự do.

Câu 4: Cái hay của bài thơ nằm trong hai mặt nội dung và nghệ thuật.

- Khi con tu hú thể hiện một tình yêu cuộc sống tha thiết, niềm khát khao tự do cháy bỏng của người chiến sĩ cách mạng khi bị giam cầm trong nhà tù thực dân.
- Bài thơ có nhiều hình ảnh gần gũi, giản dị mà giàu sức gợi cảm; sử dụng thể thơ lục bát, lời thơ tự nhiên, truyền tải được cảm xúc lắng sâu, đồng thời thể hiện được nguồn sống sôi sục của người cộng sản trẻ.